

۱۳۸ ۱۷
۵
خمس

بهشت پدر و فرزند

(پدر، مادر، پسر، دختر)

مؤلف : علی پیرنیا

پیرنیا، علی

بهشت پدر و فرزند (پدر، مادر، پسر، دختر) مولف علی پیرنیا

مشهد: بنفشه، ۱۳۸۴.

۱۲۵ ص.

ISBN : 964-6576-44-3

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱. اخلاق خانوادگی. ۲. حقوق خانواده. ۳. اسلام و خانواده

۲. والدین-جنبه های مذهبی-اسلام. الف. عنوان.

۲۹۷/۶۲

ب ۹ پ/ ۲۵۳ BP

م ۸۴/۱۱۲۸۸

کتابخانه ملی ایران

نام کتاب : بهشت پدر و فرزند

نویسنده : علی پیرنیا

نوبت چاپ : اول / تابستان ۸۴

شمارگان : ۲۰۰۰ نسخه / رقعی

ویراستاری و تایپ : حسین پیرنیا

چاپ : دانشگاه فردوسی مشهد

قیمت : ۱۲۰۰ تومان

شابک : ۹۶۴-۶۵۷۶-۴۴-۳ ISBN :

۳	..... مقدمه
۱۱	..... عظمت وجودی پدر و مادر و حق حاجت دهی آنان
۱۵	..... معنای احسان به پدر و مادر
۲۰	..... احترام به والدینی که حکم بهشت و جهنم را برای فرزندان دارند ...
۲۳	..... نیکی به والدین معنای حقیقی بر بوده و دیگر خیرات مجازی
۲۴	..... اثرات کار بردی احسان به والدین حتی در سكرات موت.....
۳۱	..... والدین و فرزندان آخرالزمان
۳۸	..... عوامل موثره در احسان به والدین
۴۱	..... فرزند و پدر از دست رفته
۴۳	..... عاق والدین و اثرات مربوطه ، و تضییق فرصت جبرانی آن
۴۹	..... منشاء و علت حرمت عاق والدین
۵۱	..... فرق بین نفرین و عاق والدین
۵۲	..... دیگر پدرانی که واجب الاحترام ند
۵۵	..... عظمت وجودی مادر که علم فقط به خدمات مادر را خواسته اند
۵۹	..... امتیازات منحصره مادر و وظائف منحصره فرزند.....
۶۳	..... پدر بزرگ ها و مادر بزرگ ها
۶۷	..... عظمت وجودی فرزند
۶۹	..... علت درصد بالای سلامتی مادر بر دختران مجرد
۷۰	..... اثر مدیریت و چشم روشنی برای فرزندان
۷۲	..... علاقه عجیبه بچه ها به ولایت اهل البیت (حتماً بخوانید)
۷۵	..... متعبد بودن به دین والدین آری، و به دین آباء خیر

۷۶	..... حقوق فرزندان و رکن آن یعنی دوست داشتن آنان
۷۸	..... بازی با بچه تا حدی که او خسته شود، حق اوست
۷۸	..... به فکر سلامتی فرزند بودن (شیرمادر، ختنه، عقیه)
۸۱	..... روحیات ثلاثه والدین در نامگذاری و اثرات و وضعیت اسماء قرآنی
۹۱	..... نیاز مبرم فرزندان به ادب و تربیت و دشواری و ظرافت آن
۹۵	..... چگونه فرزندان را برای زمان خودش تربیت نمائیم
	سبک تربیت که جایجای و غفلت از آن خسران غیر قابل جبران دارد ۹۷ و ۱۰۷
۹۸	..... آیا اسباب بازی کودکان والدینند، یا اسباب بازی
	چرا به بچه هایمان تعلیم ولایت دهیم. .... ۱۰۵ و ۱۱۰ و ۱۱۵
۱۰۸	..... حق فراموش شده و قوه حافظه و مطالبی در باره حفظ قرآن
۱۱۵	..... معنای رسیدگی به امور اقتصادی فرزندان
۱۱۹	..... عظمت وجودی دختران حتی برای خودشان ناشناخته مانده
۱۲۸ و ۱۲۲	..... بلوغ و احتلام دختران
۱۳۰	..... وضعیت روحی و روانی دختران
۱۳۳	..... امتیازات اربعه دختران بر زنان
۱۳۶	..... وضعیت عجیب خلقتی دختران و زنان
۱۳۷	..... علل نیازمندی دختران به احتیاط کاری
۱۳۹	..... وضعیت جسمانی دختران
۱۳۹	..... آرایش و پیرایش برای دختران نقض غرض است
۱۴۱	..... دختر کیست؟

مقدمه:

خداوند متعال پس از امر به عبادت خویش، سرافرازی مکلفین را در احسان به پدر و مادر می داند که تا شناخت و رسیدن به آن نکاتی قابل توجه است. اول اینکه اثبات حکم احسان به والدین با کلمه قضاء آمده، نه با لفظ امر یا حکم. چه اینکه تنها کلمه ای که نشانگر لازم الاجراء و عدم تغییر برنامه و عدم عذر پذیری ست، لفظ قضا می باشد. یعنی عبادت خدا و احسان به والدین، از حکم های لا یتغیر خداوندی بوده و در کوتاهی آن عقاب و عذر کسی پذیرفته نیست.

دوم اینکه قضاء به معنای خاتمه دادن به کارها است و یکی از عواملی که به کارها خاتمه داده و آن را به مقصد رسانده، اطاعت و انجام تمام و کمال اعمال است و حکم قضا در پی احسان به والدین، معنایش همان اطاعت و کمال عبادت است که پس از احسان، احساس عمل به وظیفه و رسیدن به مقصود را در خود تجلی یافته می بیند.

سوم اینکه احسان به پدر و مادر، به نوع مفعول مطلق وارد شده که از فرزندان نه تنها احسان به والدین بلکه بهترین نوع احسان را نیز خواسته اند. و چهارم اینکه الفاظ مترادف احسان، از این خصوصیات مربوطه محروم اند. مثلاً در فرق بین احسان و افضال می خوانیم: نفع سازگار با احسان شونده را احسان و نفع زائد بر مصرف احسان کننده را افضال گویند و نیز در فرق بین احسان با فضل می شنویم: احسان عام و از نوع وجوبی مثل احسان به والدین و غیر وجوبی مثل نیکی به مردم بوده ولی فضل فقط از نوع غیر وجوبی بهره برده است.

و نیز در فرق بین احسان و نفع می بینیم که احسان دائماً با نیت قبلی و قصد خیر خواهی ست ولی لفظ نفع در باره کسانی که با قصد رساندن ضرر، بر حسب اتفاق نفع رسانده و از مصادیق گر خدا خواهد عَدُو شود سبب خیر قرار گرفته اند ، استعمال شده است.

پنجم اینکه وسعت ، همه جانبی و گستردگی در ماده ب - ر - ر خوانیده است. مثلاً به بیابان وسیع و هر منطقه ای که زیر آب نباشد ، یعنی یک سوم زمین ، بُرّ می گویند و نیز بخاطر قوتِ غالب و غذائیتِ همگانی بُرّ به معنای گندم آمده است.

و نیز لفظ بُرّ که مورد بحث ما ست ، از نیکی وسیع بهره می برد و از همین جهت که در نیکی وسیع شرطی وجود ندارد ، هیچ کس در احسان به والدین قید و شرطی را قائل نشده به خلاف نیکی به رفیق ، فقیر و همسایه که شرائطی خاص دارد.

از همه زیباتر اینکه در آیه ۲۳ سوره اسراء و دیگر آیات ، احسان به والدین بعد از ربوبیت الهی ذکر شده که قرابتش از رگ و ریشه های ارزشی احسان به پدر و مادر خبر می دهد. واضح تر اینکه لغوین در فرق رحیم با رئوف می گویند: رحیم به معنای مهربانی و رئوف به معنای مهربانی شدیدی که بدان را نیز فرا بگیرد ، می باشد در حالی که از رحیمیت فقط خوبان بهره می برند.

علاوه بر رئوفیت خدا و ائمه اطهار مادران نیز نسبت به فرزندان شان رئوف و مهربانی شدید دارند در حالی که نهایت ادب فرزندان نسبت به

والدین خود رحیمیت است نه رثوفیت و آنان فقط مأمور به خطاب اِرْحَمُوا صَغَائِرُکُمْ می باشند بنابر این وجه قرابت احسان والدین به اطاعت خدا از دو جهت شراکت خداوند و انمه و مادر در رثوفیت و دیگری در غُموضیت و طاققت فرسایی احسان به والدین معلوم و مشخص است چه اینکه احسان در کنار غامض ترین کردار ها یعنی اطاعت قرار گرفته و همدیف او شده است .

با کمک گرفتن از این داستان روشنتر شده و اگر چه وضوح کامل آن را به مبحث مادر می سپاریم، فرزندی که مادرش را هر ساله با پای برهنه به مکه می برد ، از پیامبر اکرم سؤال کرد آیا حق مادری را اداء نموده ام؟ حضرت فرمود: تو حتی حق یک شب بیدار خوابی و شب زنده داری اش را اداء نکرده ای چه اینکه تو به وظیفه ات عمل می کنی و دوست دار حیات و بقاء عمر او نیستی و پس از مُردنش می گویی: مادرم راحت شد ولی در واقع تو راحت شده ای و از ناراحتی وجدان چنین می گویی؛ در حالی که بیدار و خوابی و زحمت طاققت فرسای او همراه با آرزوی سلامتی تو بوده است .

فرزندان در عین عاجزیت از رثوفیت و مهربانی شدید، می توانند به وظیفه رحیمیت خود پایبند بوده و به کمی بالاتر از رحیمیت و پایین تر از رثوفیت یعنی احسان به والدین عمل نمایند که نتیجه ای جز هم ردیفی با اطاعت خدا را ندارد و اگر چه خود سبب قرب الی الله است.

باز هم سری به واقعه تاریخی میزنیم تا روشنی مطلب را حس نماییم

مردی که در خدمت پدر و مادر پیرش بود، به پیامبر گفت: والدینم بقدری به من انس گرفته اند که طاقت خروج مرا برای جنگ ندارند آیا همراه شما به جهاد آیم؟ حضرت پس از دستور به ملازمت و همدمی با والدین، قسم خوردند و فرمودند: یک شبانه روز همراهی و انس تو با پدر و مادر، بهتر از جنگجویی سالیانه است. (بخاری ۷۴ ص ۵۲)

چه اینکه احسان به والدین از علائم حُسن معرفت به حضرت حق است بطوری که از بین عبودیت ها و آثار مختصه سریعه و غیر سریعه، احسان به والدین سریع ترین اثر را در حالات فرزند می گذارند. زیرا حق والدین مشتق از حق الله و بلکه نزدیک به حق الله و احیاناً مقدمه اداء حق الله است یعنی با عدم رعایت حق والدین، اعمال نیک خدائی او صوری خواهد بود. (بِرُّ الْوَالِدَيْنِ مِنْ حُسْنِ مَعْرِفَةِ الْعَبْدِ بِاللَّهِ اِذْ لَا عِبَادَةَ اَسْرَعَ بُلُوغاً لِّصَاحِبِهَا اِلَى رِضَى اللَّهِ مِنْ حُرْمَةِ الْوَالِدَيْنِ الْمُسْلِمِينَ لَوَجْهِ اللَّهِ لَانَ حَقَّ الْوَالِدَيْنِ مُشْتَقٌّ مِنْ حَقِّ اللَّهِ)

خداوند متعال سه امر را مقرون به سه امر دیگر نموده که یکی از آنها نزدیکی شکر خویش به تشکر از والدین بوده (بخاری ۷۴ ص ۶۸) یعنی با عدم تشکر از والدین ذکر الحمد لله رب العالمین شکر محسوب نمی گردد. چه اینکه اعمال نیک به نفسه ارزش نداشته و با مقدمه احسان به پدر و مادر عظمت یافته و ثمره می دهند چنانکه نفس عمل نیز بی ارزش بوده و به واسطه مطابقت با سُنَّتِ عظمت می یابد و بلکه بعضی از کردار ناپسند و قبیحه همچون برآوردن حاجات سُنَّی ناسبی که به اهل البیت

ناسزا می گویند هر گاه به مرز والدین برسد از دایره مذمت ها خروج تخصصی یافته و زیبا می گردد.

نکته دیگر ارزشی در قرب احسان والدین با اطاعت خدا ، نوع اثری و نتیجه رضایتی این دو است. زیرا احسان به پدر و مادر نظیر اطاعت خدا از رضایت الهی خبر می دهد. (بحار ۷۴ ص ۷۷)

به هر حال علاقات و ارتباطات بین والدین و فرزندان هر گاه به مرز ترحم و تعبد رسد ، به قضاء و اتمام و اکمال رسیده و بهترین نتیجه را که رضایت خداست می دهد. یعنی در مشغله های کاری و فکری و منازعات خانوادگی ، قربانی اول طفل صغیری است که چشم به محبت پدر و مادر دوخته و دستش از همه جا کوتاه بوده و فقط با محبت والدین خود را مستعنی می پندارد. اینجاست که بوسیدن فرزند فراموش شده ، کاربرد کلیدی داشته تا آرامش و اطمینان به طفل برگردد. اگر چه بوسیدن فرزند نیز، نیاز تشفی پدر و مادر را تأمین می کند. یعنی بوسیدن پدر و فرزندی ، نیاز فرزند و پدر است؛ تا آرامش روانی برای فرزند و تشفی خاطر برای پدر و مادر ایجاد گردد.

و از طرفی چهره مهربان و رثوف پدر و مادر و قلب دلسوز و پر از محبت آنان ، انتظار دیدار فرزند و بوسه او را می کشد و خداوند به این انتظار و جواب احترام گذاشته و برای آن ثواب وضع نموده چرا که این دیدار و بوسیدن به رابطه خانوادگی استدامت بخشیده و امضائی از طرف فرزند باین انتظار است و گر نه از دل برود ، هر آنکه از دیده برفت

و بوسیدن پدر و مادر و دیدار آنان باعث بقاء یاد آنها در دل و قلب است و مهر و محبت آنان را همیشه خاطر می نماید .

غرض ما شناخت بهتر محتوای مکتب تشیع بوده تا سری دیگر بر سجده گاه گذاشته و توفیق سر سپردگی به چنین خاندانی را شکر نماییم. امید است قلم ما و فهم شما از کلمات اهل البیت دور از آبادی نباشد و در آخر کتاب به باور هایمان افزوده گردد .

سر فصل های بحث از این قرارند:

- ۱- عظمت وجودی والدین
- ۲- عظمت مادر
- ۳- عظمت فرزند
- ۴- عظمت فرزند دختر و بررسی حقوق مربوطه آنان.